

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

15 JUNI 1993

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer E. Schuermans C.S. —

**houdende bepalingen inzake arbeidsbemiddeling
door arbeidsbemiddelingsbureaus opgericht naar privaatrecht**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Internationale Arbeidsorganisatie bepaalde in enkele verdragen dat arbeidsbemiddeling een overheidsopdracht is. Zo wordt in het **IAO-verdrag** nr. 96 van 1 juli 1949 uitdrukkelijk voorzien in de geleidelijke afschaffing van bureaus voor arbeidsbemiddeling „welke voor hun bemiddeling betaling vragen en gedreven worden met winstoogmerk”. Parallel met deze afschaffing werd in het installeren van een openbare dienst voor de werkgelegenheid voorzien.

Feitelijke omstandigheden kort na de tweede wereldoorlog leidden tot deze houding, die vooral de werknemer moest beschermen. Ook België ratificeerde in 1958 dit verdrag, zodat arbeidsbemiddeling een strikte **overheidsaangelegenheid** werd.

De sociaal-economische verhoudingen zijn inmiddels zodanig gewijzigd dat dit monopolie geen zin meer heeft. Integendeel. Het privé-initiatief moet als een **welkomen** aanvulling bij het overheidsoptreden worden beschouwd.

In de internationale arbeidsorganisaties gaan dan ook steeds meer stemmen op om een nieuw verdrag in die zin op te stellen.

De arbeidsbemiddeling in Vlaanderen

De arbeidsbemiddeling in Vlaanderen is toevertrouwd aan de in 1984 opgerichte Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

De Vlaamse overheid trekt daar veel middelen voor uit. Het budget van de VDAB bedraagt voor 1993 ongeveer 15,5 miljard frank, (exclusief de toelagen aan de provinciale en plaatselijke besturen voor tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen en DAC'-ers, die vanaf juni 1992 niet meer via de VDAB betaald worden). Hoewel binnen dit budget de middelen voor arbeidsbemiddeling toeneemt, is het aantal ontvangen en vervulde vacatures sterk afgenomen. Zo daalde het aantal ontvangen vacatures van 91.900 in 1988 tot 77.600 in 1991. In 1992 leidden enkele bijzondere omstandigheden tot een stijging van 4 percent maar daalde de vervullingsgraad verder.

Studies tonen nochtans aan dat er voor arbeidsbemiddelaars veel taken zijn weggelegd. De afgelopen drie jaar veranderde ongeveer 30 percent van de werknemers van arbeidsplaats. Op jaarbasis betekent dit het (her)innemen van 150.000 arbeidsplaatsen.

De VDAB stelt dat hij 45 percent van de vacatures in Vlaanderen verwerkt. In 70 percent daarvan leidt de VDAB-bemiddeling tot het effectief vervullen van de vacature. Zonder hiermee een waardeoordeel te vellen, moeten we toch vaststellen dat twee derde van de werkzoekenden en de helft van de vacatures niet via de VDAB bemiddeld worden.

Deze cijfers geven aan dat er vandaag voldoende ruimte is om naast het overheids- ook het privé-initiatief mogelijk te maken.

Een laatste vaststelling : ondanks de hoge werkloosheids-cijfers worden jaarlijks 15.000 vacatures niet vervuld. Deze schrijnende vaststelling toeschrijven aan een gebrekkig functioneren van de VDAB zou niet juist zijn. Deze knelpunten-vacatures onderstrepen veeleer nog maar eens dat er op het vlak van opleiding en vorming heel wat te doen is. Het accent van de VDAB-werking mag dan ook meer dan ooit op de beroepsopleiding worden gelegd.

Anderzijds kunnen we er niet omheen dat het opentrekken van de arbeidsbemiddeling tot de privé-sector kan bijdragen tot het vervullen van deze knelpuntenvacatures. De knelpuntenberoepen kunnen overigens richtinggevend zijn voor het concretiseren van dit decreet.

Arbeidsbemiddeling door particuliere bureaus

Arbeidsbemiddeling tegen betaling is in Vlaanderen alleen toegelaten voor arbeidsbemiddelingsbureaus voor „schouwspelartiesten”. Daarnaast is er een reglementering die bepaalt onder welke voorwaarden organisaties aan kostenloze arbeidsbemiddeling mogen doen.

Het voorliggend decreet maakt arbeidsbemiddeling tegen betaling door particuliere bureaus mogelijk. De betaling slaat op de vergoeding die de werkgever wordt aangerekend. Aan de werkzoekende mag niets aangerekend worden.

Het aanbieden van een brede waaier van arbeidsbemiddelingsbureaus heeft een positieve invloed op het vraag- en aanbodmechanisme op de arbeidsmarkt. De gemiddelde omloopsnelheid tussen het openstellen en het vervullen van een vacature vergroot. Dit is in het belang van werkgevers en werknemers. Ook voor de overheidsfinanciën is het voordelig : het werkloosheidsuitkeringenbudget neemt af.

De werkgelegenheid in de bemiddelingsbureaus mag men ook niet veronachtzamen.

De privé-sector is vandaag — volkomen legaal overigens — actief op een aantal domeinen waar ook de VDAB diensten verleent. Outplacement, werving en selectie zijn, naast uitzendarbeid, activiteiten waarvoor inderdaad geen overheidsmonopolie bestaat. Het hoeft geen betoog dat deze activiteiten zeer dicht aansluiten bij arbeidsbemiddeling. In plaats van deze onduidelijke scheidingslijn artificieel te laten bestaan lijkt het ons beter ook arbeidsbemiddeling voor de privé-sector open te stellen. Op die manier kan de overheid onder andere via een vergunningenstelsel regulerend optreden.

Internationaal

In Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en sinds 1991 ook in Nederland, is er particuliere arbeidsbemiddeling.

Zo zijn er in Nederland meer dan 800 bureaus actief. De meeste bureaus richten zich op welbepaalde delen van de arbeidsmarkt : staf- en directiefuncties, marketing, medische sector, . . .

Het gaat vooral om domeinen waar de overheid minder sterk staat. Er is geen verdringing van het overheidsinitiatief.

Juridisch kader

Gegeven de door ons land onderschreven verdragsrechtelijke bepalingen maar ook geïnspireerd door de binnen- en buitenlandse praktijkervaringen, is een toepassing van artikel 5 van het IAO-verdrag nr. 96, aangewezen.

Dit artikel maakt uitzonderingen mogelijk op het principeel verbod op privaatrechtelijke arbeidsbemiddeling tegen betaling. Het is trouwens in toepassing van dit artikel dat betalende arbeidsbemiddeling voor „schouwspelartiesten” georganiseerd kan worden. Het lijkt ons aangewezen de knelpuntenberoepen in eerste instantie hierbij op te nemen.

In overleg met de federale overheid kan onderzocht worden of de Belgische engagementen in internationaal verband herzien moeten worden.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Op basis van dit artikel kan de Vlaamse Executieve gebruik maken van de uitzonderingsmaatregelen bedoeld in artikel 5 van het IAO-verdrag nr. 96. Het betreft uitzonderingen op de regel dat particuliere arbeidsbemiddeling tegen betaling verboden is.

Artikel 3

Net zoals al bepaald is voor werving en selectie, uitzendarbeid en outplacement kan de Vlaamse Executieve in een vergunningenstelsel voor arbeidsbemiddelingsbureaus voorzien.

Artikelen 4 tot 9

Deze artikelen voorzien in de uitbreiding van het decreet houdende regeling tot erkenning van de outplacement-, ~~wet~~-vings- en selectiebureaus tot arbeidsbemiddelingsbureaus.

E. SCHUERMANS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

HOOFDSTUK 1

Wijziging van het decreet van 20 maart 1984
houdende oprichting van de Vlaamse Dienst
voor Arbeidsbemiddeling

Artikel 2

In artikel 23 van het decreet van 20 maart 1984 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling worden de woorden „ , de tijdelijke voortzetting van de bedrijvigheid van deze bureaus” vervangen door het woord „uitzonderingen”.

Artikel 3

In artikel 24 van voornoemd decreet wordt het woord „kosteloze” weggelaten.

HOOFDSTUK II

Wijziging van het decreet van 3 maart 1993
houdende regeling tot erkenning van de outplacement-,
wervings- en selectiebureaus in het Vlaamse Gewest

Artikel 4

In het opschrift van het decreet van 3 maart 1993 houdende regeling tot erkenning van de outplacement-, wervings- en selectiebureaus in het Vlaamse Gewest worden de woorden „en selectiebureaus” vervangen door de woorden „ , selectie- en arbeidsbemiddelingsbureaus”.

Artikel 5

In artikel 2 van voornoemd decreet wordt een nieuw 3^obis ingevoegd dat luidt als volgt :

„3^obis arbeidsbemiddeling : de aanwerving en de plaatsing van werknemers bevorderen en organiseren ;“.

Artikel 6

In ‘artikel 4 van voornoemd decreet worden de woorden „outplacement, hetzij werving of selectie” vervangen door de woorden „arbeidsbemiddeling, outplacement, werving of selectie”.

Artikel 7

§ 1. In artikel 6, § 1 van voornoemd decreet wordt in 6° na het woord „inzake” het woord „arbeidsbemiddeling,” ingevoegd.

§ 2. In dezelfde paragraaf wordt 10° vervangen door wat volgt :

„10° geen activiteiten uitoefenen die zowel op outplacement als op werving, selectie en arbeidsbemiddeling betrekking hebben ; bovendien mag een outplacementbureau geen banden van exclusieve of overwegende aard onderhouden met een wervings-, selectie- of arbeidsbemiddelingsbureau en omgekeerd ;“.

0 3. In dezelfde paragraaf wordt 11° weggelaten.

Artikel 8

In artikel 10, § 1, eerste lid van voornoemd decreet wordt na de woorden „aan hetzij” het woord „arbeidsbemiddeling of” ingevoegd.

Artikel 9

In artikel 14 van voornoemd decreet wordt 2° weggelaten.

E. SCHUERMANS

H. CANDRIES

S. DE CLERCK

P. DEPREZ

J. WEYTS
